

M E D E D E L I N G E N
VAN DE STICHTING
FAMILIE VIS VAN ZAANDIJK

Nummer 12, juni 1984
Redactie Jacob Vis JCz
Dirk Vis

Adres: Lagedijk 120, 1544 BK Zaandijk
-----
gironummer van de Stichting: 3220631.

V E R L E D E N E N T O E K O M S T

De studie van het verleden, de resultaten van naspeuringen in allerlei historische bronnen en op allerlei gebied, zij zouden geen enkel nut hebben wanneer ze niet van waarde zouden zijn voor de toekomst.

Inzicht in het verleden levert bouwstof voor het toekomstige, voor het werkelijke van nieuwe ideeën gegrond op kennis van mensen en menselijke verhoudingen. Een klare herinnering aan hetgeen vroegere geslachten hebben ervaren en gepresteerd - en hoe ze hebben gefaald en gedwaald - is de gids bij het zoeken van nieuwe wegen. Dat geldt voor wetenschap en techniek, voor de economie maar ook voor de harmonie in de menselijke relaties.

Op het beperkte gebied van de familiegeschiedenis zijn het soortgelijke overwegingen waardoor ons bescheiden werk is gemotiveerd. Het kaleidoskopische beeld van idealen en teleurstellingen, van offeringen en successen op het beperkte terrein van de familie-gemeenschap is eigenlijk nog leerzamer dan de geschiedenis van het grote politieke gebeuren waar immers altijd weer het machtsstreven de leiding neemt. Voor harmonie en evenwicht in het eigen leven en in de eigen kring zijn de ervaringen in het goede gezins- en familieverband onvervangbaar.

In het kleine Zaandijk heeft een getrouw familieverband zich eeuwenlang weten te handhaven en daarvan bleven veel gegevens bewaard. We hebben getracht die in onze familiekroniek en in de daarop gevolgde Mededelingen vast te leggen in het vertrouwen dat dit enige zin had voor de toekomst.

Wij zijn er aan gaan twifelen of dat vertrouwen terecht was. Als de dorpsgemeenschap niet meer bestaat en de ekono-

mische samenhang binnen het familieverband verslapt en uiteindelijk verdwijnt, dan lijkt er weinig meer over te blijven van de motieven om het werk voort te zetten.

Iets van deze twijfel lieten wij doorschemeren in onze overpeinzingen in het vorige nummer van deze Mededelingen.

Het is goed geweest dat we deze twijfel hebben uitgesproken. We kregen daarop een aantal reacties, mondeling en schriftelijk, die ons de overtuiging geven dat het wel degelijk zin heeft om door te gaan. Vandaar dat zo spoedig op het vorige nu weer een nummer verschijnt. We hopen zelfs in september en december weer met een nummer voor den dag te kunnen komen. Deze 'stroomversnelling' heeft nog een andere oorzaak.

Behalve de verbale bewijzen van waardering heeft een daadwerkelijke geste ons nieuwe lust en moed gegeven om op deze en ook nog andere wijze ons werk voort te zetten. Onze Stichting, waarvan het hoofddoel is geweest het doen verschijnen van het nieuwe 'Vissenboek', beschikt niet over enig kapitaal of geregelde inkomsten. De verkoop van de oplage VIS A SAANDYK is nog niet zover gevorderd dat de schulden geheel zijn gedelgd. Men begrijpt dat er dus voor bijzondere activiteiten geen ruimte overblijft, afgezien dan van de zichzelf betalende réunies. Andere belangrijke zaken moeten achterwege blijven, zoals een behoorlijke verzorging en opberging van het archief, het samenstellen van een inventaris, de verzorging en bewaring op deugdelijke manier van voorwerpen die eigendom zijn van de Stichting, de verzekeringspremies en dergelijke meer. Het is voor ons een moedgevende 'uitkomst' dat we nu tot deze noodzakelijke maatregelen kunnen overgaan. Behoorlijke archiefdozen zijn bereids aangeschaft!

We zijn gesterkt in de overtuiging dat er wel degelijk nog mensen zijn die het van belang vinden voor de toekomst dat waardevolle gegevens uit het leven van het voorgeslacht worden vastgelegd en doorgegeven.

E E N G O U D E N P A A R

Een gouden bruidspaar, een 50-jarig huwelijk, het is tegenwoordig geen hoge uitzondering meer, ook niet in onze familiekring. Meerdere gevallen hebben zich

*Guillaume de Bloys, dit Treslong,
Amiral de France.*

WILLEM VAN BLOYS GEN. TRESLONG
admiraal

(gravure door H. Wierix, eind 16e, begin 17e-
eeuw, Prentenkabinet der Rijksuniversiteit te
Leiden)

de laatste jarenvoorgedaan zonder dat wij daar in deze kolommen aandacht aan hebben geschonken. Maar dat is geen vaste regel; we maken hierop onmiddellijk een uitzondering in een zeer bijzonder geval. Onze hartelijke gelukwensen gaan uit naar Dieneke en Henri Tzaut in Bern. Op 31 mei 1984 herdenken zij hun vijftigjarige verbintenis. Voor ons ligt de mooie sobere kennisgeving 'Mai 1934 - Monsieur et Madame Dr. Cornélis Vis ont l'honneur de vous faire part du prochain mariage de leur fille Dieneke avec Monsieur Henri Tzaut - Lausanne, Avenue de la Gare 1', en de contra kennisgeving van Monsieur et Madame Dr. Alfred Tzaut, Lucerne, Abendweg 5. Het is dus toch waar, het rijke familiearchief leert het ons. Anders zouden we het niet geloven. Want daarin ligt het bijzondere van dit jubileum dat niemand die Dieneke kent zou vermoeden dat zij de leeftijd van een gouden bruid kan hebben bereikt. En dat geldt niet alleen haar dynamische jeugdige verschijning maar ook haar onverdroten activiteit in het werk, en dan nog in dubbele mate, als musicienne en als beeldend kunstenaar, en dat in beide vakken op het erkende hoge beroepsniveau, tevens als docente. Wij wensen haar en haar gouden bruidegom vele jaren van gezondheid en activiteit toe.

Aan deze gelukwensen wil haar hollands neef op deze plaats nog een paar dingen toevoegen. Ten eerste is dat het feit dat zij haar Zaanse afkomst steeds is blijven erkennen en waarderen. Haar vader noch de leden van zijn gezin hebben ooit aan de Zaan gewoond. Maar Dieneke herinnert zich goed hoe haar vader haar in het mandje op de fiets meenam om haar Zaandijk te laten zien, waar Dr. Cornelis Vis in zijn jeugd nog zijn dierbare grootmoeder Vis - van Gelder had gekend. De internationale jeugdijaren en het blijvend tehuis in Zwitserland vermochten de band met Nederland niet te doen vergeten. 't Was haar bezoeken van de 'Oudheidkamer' te Zaandijk dat de oorzaak werd van contacten die tot volle ontplooiing kwamen door de verschijning van onze familiechroniek en het bezoek met Nanske, en Henri, aan onze samenkomsten.

Dieneke mag haar sterke wilskracht - een ijzeren volharding, de dagelijkse gymnastiek, vele verplichtingen - van haar stoere vader hebben geërfd. Maar de kinderen van Cornelis Vis spruiten van moeders kant uit een voorgeslacht dat nog een heel ander beeld van energie en wilskracht toont dan dat van de Zaan-kant! Hun grootmoeder

van moeders zijde was een Bloys van Treslong en wie ook maar enigszin thuis is in onze vaderlandse geschiedenis weet ongeveer wat dit wil zeggen.

Het lijkt mij niet onaardig om bij dit gouden jubileum eens langs een andere weg voorgeslacht en herkomst te naderen dan louter van de zo vertrouwde 'mannelijke linie'. Maar al te vaak wordt de afstamming in de vrouwelijke lijn verwaarloosd.

Gesproken uit het franse grafelijke geslacht B l o i s heeft het Zeeuwse geslacht Bloys van Treslong in de 16e, 17e en 18e eeuw mannen voortgebracht die een grote rol hebben gespeeld in het hollands en Zeeuwse vlootwezen, admiraals en vice-admiraals tot zelfs in de 19e eeuw. Een Bloys van Treslong nam deel aan de vierdaagse zeeslag (1666), een ander aan de slag bij Kamperduin etc. Vier leden van dit geslacht werden door koning Willem I in de adelstand verheven; dit was een bevestiging of erkenning van oude adeldom. De beroemdste van dit geslacht was wel die Willem van Bloys 'gezegd Treslong', geboren omstreeks 1529 die in zijn jeugd verbleef aan het Hof van Maximiliaan van Bourgondië. In 1556 trad hij in zeedienst en volgde Karel V naar Spanje. Toen onder Filips II de toestand hier steeds ondragelijker werd sloot hij zich aan bij het verbond der edelen. Daarna vinden we hem overal waar het verzet uitbreekt. In 1567 moet ook hij vluchten naar Emden, in mei 1568 strijdt hij in de beruchte slag bij Heiligerlee. Zijn strijdlust werd nog feller na de onthoofding van zijn broer Jan. Hij voegt zich dan met zijn schip bij de Watergeuzen. Hij wordt hun aanvoerder en bewerkt met de admiraal Lumey de aanslag op den Briel, het beroemde begin van de vrijheid voor de geslagen Nederlanden. In 1573 is hij admiraal van Holland, in 1576 van Zeeland; hij heeft de Spanjaarden vele verliezen toegebracht. Natuurlijk heeft hij ook vele teleurstellingen ondervonden. Zijn heftige natuur bezorgde hem uiteraard vijanden. Hij stierf in 1594; de laatste jaren leefde hij teruggetrokken op het huis te Swieten bij Leiden.

De nederlandse edelen vochten een wanhopige strijd. Voor hen stond alles op het spel. Onder Brederode nam Willem van Bloys ook deel aan de mislukte opstand in Amsterdam. Hij moet daar ook Cornelis Loefsz. van Everdingen, eveneens een wanhopig edelman, hebben gekend. Diens kleinzoon Frans (zie Meded.blz.11) trouwt ca. 1650 met Guert Jans. Vis(coper) en daarmee zijn we langs een grote omweg van Dieneke's voorgeslacht terug aan

N A A R P A R I J S I N 1 8 5 7

Een halve eeuw na de 'Reis van Pleizier' die Jacob Vis en zijn vrouw met de twee oudste kinderen, in gezelschap van de familie Jacob Breet, eveneens met twee hunner kinderen, elk gezin met zijn dienst-'bood' in de zomer van het jaar 1809 maakten, treffen we twee kleinzoons van het echtpaar Vis-van Bergen aan op hun reis naar Parijs. Ook van deze plezierreis bezit het familie-archief een reisbeschrijving, en wel van de hand van Jacob Vis Cornelisz. (1833-1895). Op blz. 185 van onze familiechroniek hebben wij een korte vermelding van dit reisverslag opgenomen bij de bespreking van de persoon van Jan Vis Jansz (1832-1897), de tweede reisgenoot, lid van de rederij Lapidoth en Vis. Zijn neef 'KoKees' had in januari 1857 zijn vrouw Maartje Dekker (1834-1857) verloren in haar eerste kraambed. Jan Vis Jansz. was nog vrijgezel. Hij trouwde eerst op 46-jarige leeftijd, met Wendelina Johanna in de Retou. De derde reisgenoot, Dirk Crok Teunisz., eveneens een leeftijdsgenoot, behoorde niet tot de naaste familie maar zijn broer Jan Crok was in 1855 getrouwd met Neeltje Dirks Vis, wier dochters, de Dames Crok op de Koog, wij ons nog zo goed kunnen herinneren.

We zagen hoe de reistoute van het gezelschap in 1809 meermalen samenviel met de route die koning Lodewijk Napoleon toen volgde op zijn werkbezoek aan Gelderland. De kleinzoons bezoeken Parijs waar de zoon van Lodewijk Napoleon toen als Keizer Napoleon III op het toppunt van zijn macht stond. Hier volgt dan het *J o u r n a a l v a n m i j n e R e i s n a a r P a r y s*:

Anno 1857 Eerste dag Zaterdag 20 Junij. 'sMorgens ten 5 uur van huis gereden, naar Zaandam, om met de boot van 6 uur (Prins van Oranje) naar Amsterdam te vertrekken, aldaar aangekomen zijnde, stond onze vriend Jan reeds met eene vigilante gereed om ons naar het Rijnspoor te rijden, waar de trein om 7u.45 Min. vertrok; aan het station gekomen, namen wij plaats per 2e klasse tot Antwerpen: te Rotterdam aangekomen, zijn wij terstond naar de stoomboot geloopt, die gereed lag, om de Passagiers naar de Moerdijk te vervoeren, waar op wij schoon gelegenheid hadden eenige verversching te

gebruiken. Dit was eene zeer aangename overtocht, vooral daar wij door het schoonste weder werden begunstigd; onderweg moest de Boot ook nog te Dordrecht stilhouden, al waar wij nog eenige Passagiers, en eene massa schapen kregen; van daar verder naar de Moerdijk alwaar wij 1½ uur gestoomd te hebben ten 1 uur aankwamen. Aldaar weder terstond in de Spoorwagen gestapt, van waar wij na een kwartier uur gewacht te hebben vertrokken, over Zevenbergen, Gudenbosch, Essen waar wij gevisiteerd moesten worden; daar ik het eerst van ons drieën ter visie gereed was, geloof ik ook dat ik de ongemakkelijkste visiteur had, daar ik voor mijne sigaren 84 Cents moest betalen, en de anderen niet, dewijl zij ook sigaren bij hun hadden; na afloop dezer visite moesten wij onze pas vertoonen en konden toen weder onze wagen opzoeken; vervolgens zijn wij weder verder gegaan, over Roozendaal naar Antwerpen, waar wij om 3¼ uur aankwamen.

Aldaar aangekomen namen wij eene vigilante om ons naar het Hôtel de Hollande te rijden al waar wij toen met ons vier personen aankwamen, daar wij onderweg met iemand uit Brussel in eenige kennis waren gekomen, waarvan wij zeer veel dienst hadden, daar hij in Antwerpen zeer goed bekend was. In ons Hôtel aangekomen (Rue de l'Evêque) hebben wij terstond wat gedineerd, en na afloop van hetzelfde de stad eens doorgewandeld, als naar het Citadel, hoewel wij echter niet toegelaten werden, daar wij geen bewijs van toegang bij ons hadden, dus bij gevolg zijn wij geretourneerd, en hebben toen en passant het stambeeld van Rubens en eene Roomsche kerk nog gezien. Vervolgens de Zoölogischen tuin bezocht, waar wij ons in gezelschap van onzen Brusselaar zeer goed diverteerden. Na dit alles bezichtigd te hebben zijn wij naar ons Hôtel gegaan, waar wij juist binnen waren, toen het begon te stortregemen, en zwaar te onwêren. Verder deze dag geen bijzonders.

Zondag 21 Junij, 2e dag.

Des morgens 6½ uur uit Antwerpen vertrokken per spoor over Mechelen, (al waar juist een geheele trein stond, vol met militien's, die weder naar Antwerpen moesten vertrekken) naar Brussel waar wij 'smorgens om 8 uur aankwamen, en ons vervolgens naar het Hôtel de Suède lieten rijden, waar wij logement bestelde op kamer No.8; aldaar iets gebruikt hebbende, besloten wij de stad eens door te wandelen en het voornaamste te bezichtigen, waartoe wij eene gids van het Hô-

tel namen, hetwelk later bleek dat deze gids duur was geweest daar wij vijf francs voor moesten betalen; ten eerste hebben wij gezien le Gallerie du Roi, eene straat met alle soorten van winkels, geheel met glas overdekt, behoorende aan het Rijk, van daar naar het Stadhuis, waar wij de schilderstukken aan het Plafond hebben gezien, van een Elève van Rubens, en nog eenige meerdere schilderstukken; vervolgens zijn wij gegaan naar de groenmarkt, welke ook met glas overdekt was, en zijn toen gepasseerd het stambeeld Mannecofis (sic!), waarna wij aan het Museum van Nijverheid en Kunsten zijn gekomen, hetgeen ook zeer aardig is te zien, bijv. modellen van huizen, molens, schepen etc. en tevens alle soorten van bouwgereedschappen. Toen wij daar ook zoo wat een uur hadden doorgebracht en geloofden genoeg gezien te hebben, gingen wij verder naar het Park, waar wij onderweg het équipage van Z.M. gezien hebben, bespannen met vier paarden, welken van 't zaal gereden werden. 12¼ uur kwamen wij in het Park aan, waar wij na eenige ververschingen gebruikt te hebben, hetzelfde eens doorwandelden, en kwamen toen bij eene prachtige Fontein van 13 stralen, die wel 30 voet hoog sprong en zich 100 voet in de omtrek verspreiden, verder schoone gezichten op de stad (opgeluisterd door het prachtigste weder) daar het Park nog eenige voeten hooger is gelegen dan de Stad zelve. Van hier zijn wij gegaan au Chambre de Conseil, welks zalen ook zeer prachtig zijn en versierd met schoone schilderstukken. Toen weder terug naar het Park zijnde toen 1½ uur, alwaar in die tusschentijd Muziek en eene massa menschen waren gekomen, daar ons nog eenige tijd te hebben geamuseerd, zijn wij nog naar de Cathedrale gewandeld, doch werden gerefuseerd dewijl het Kerkmis was; toen begrepen wij maar weder naar ons Hôtel te gaan daar het juist tijd begon te worden om aan de Table d'Hôte te dineren. Na afloop van dezelve begrepen wij een Rijtuig te nemen om ons naar Laeken te rijden, het geen een zeer aangenaam toertje is. één uur buiten de stad. Daar aangekomen hebben wij ten eerste het Kerkhof bezichtigd, dat door verschillende Graf-tombes en - naalden versierd was, verder hebben wij weder getoerd en hebben daar en passant het Chateau gezien, doch mogten hetzelfde op het oogenblik niet bezichtigen, omrede Z.M. er juist tegenwoordig was. Ook vertelde de koetsier ons nog

dat Napoleon I daar op het kasteel p.m. 3000 personen diné had besteld, om als hy de slag bij Waterloo had overwonnen, daar met zijne officieren te dineren, doch deze zaak liep contra af. Verder zijn wij gegaan naar Tivoli, waar het zeer amusant was te zijn, daar er buiten muziek, illuminatie en vuurwerk was. Ook werd er door verscheiden Heeren en Dames in het open veld gedanst, het welk door het heerlijkste weder nog veraangenaamd werd. Na aldaar iets gebruikt te hebben zijn wij weder naar ons Hôtel gereden; hiermede deze dag gepasseerd.

Maandag 22 Junij, 3e dag.

Des morgens 9 Uur uitgereden onder het heerlijkste weder, naar Boisfort, beroemd door hare aangename ligging, alwaar direct na aankomst aan het wandelen zijn gegaan, en alzoo zijn gepasseerd de buitenplaats van den Heer Bischofsheim welke geheel op de hoogte is gelegen, en hetgeen eené mooie schakeering tusschen de boomen geeft. Toen wij dan alhier genoeg gewandeld hadden, gebruikten wij iets en reden toen vervolgens naar de Zoölogische Tuin, alwaar wij aangekomen zijnde het rijtuig hebben laten gaan, en verder de tuin bezichtigd, dewelke door hare bergachtige ligging zeer schoon is. Echter zijn hier in deze tuin weinige bijzondere beesten; verder zijn wij weder van daar gewandeld naar het Park, waar wij ons zeer goed amuseerden, dewijl het schoon weder en juist repetitie van het concert was. Hier eenige tijd vertoefd te hebben zijn wij weder de stad in gewandeld, en zoo vervolgens door de met glas overdekte straat aan ons Hôtel gekomen, dans la Rue de l'Evêque alwaar wij na ons gewasschen te hebben aan de Table d'Hôte ten 4½ uur dineerden. Na afloop der tafel hebben wij terstond een rijtuig genomen om ons op de nachttrein naar Parijs te brengen, welke 7 uur des avonds vertrok; na 2½ uur gespoord te hebben kwamen wij te Valenciennes aan, waar wij weder opnieuw gevisiteerd moesten worden, en alwaar ik weder voor mijne sigaren 3 francs moest betalen; daar een glas wijn en een broodje gebruikt hebbende, zochten wij weder onse wagen om de reis weder voor t te zetten. Echter kwamen wij met nog vier anderen in gezelschap zoodat wij niet genoeg ruimte hadden, ons uit te strekken om te gaan slapen, en te meer daar ik een verliefd paar tegen mij over had die gedurig in beweging waren, zoo dat ik dien nacht zoo wat wakende ben gebleven.

(wordt voortgezet)

DE BRIEVEN VAN GERARD
ADRIAAN VIS

(Vervolg van de brief van 5 maart 1908 uit Amsterdam)

... van de omgeving was je als het ware weg, tot we op 't sein van het einde even duizelend stil stonden. Nog nooit danste ik zoo genotvol als Maandagnacht. Als ik nog denk aan die 'Valse' en die 'Valse Espagnole' vooral ook, met dat pracht-kind in m'n armen, gehuld in een gewirwar van tulle en kanten; nooit - nooit zal ik Amsterdam vergeten.

Tegen 1 uur werden 3 breede dubbele schuifdeuren geopend en kwamen we in een tweede zaal - al even mooi als waar we dansten - waar aan lange tafels een keurig souper gereed stond.

Het menu was geheel Fransch, de bediening was voortreffelijk. Aan tafel werd alleen wijn gedronken. Na het souper werden door eene dame eenige nummers viol-solo gegeven, dat ter afwisseling van de dansmuziek in den smaak viel. Daarna werd weer gedanst. Prachtig was toen de Quadrille des Lanciers die ik in een carré van alle bekenden danste, allemachtig gezellig. Met de Ducas-Polka werd het bal besloten.

Rijtuigen brachten in vroege ochtend schemering onze dames naar hunne huizen terug.

Den volgenden morgen om een uur of acht werd ik in een zeer opgewekte stemming wakker, ik zong terwijl ik voor m'n spiegel mijn boord omdeed.

Wegens de voorgenomen verhuizing van kantoor, van de Droogbak naar de Keizersgracht hadden we 'smiddags zoo'n beetje vrij wat bijzonder trof. 't Is altijd aangenaam elkander de volgende dag nog eens te spreken, zoodat ik dan ook met S. geïng wandelen.

Verhuizing naar de Keizersgracht.

Woensdag werden de nieuwe bureaux op de Keizersgracht ingewijd. De Heer Stork tracteerde ons ter eere hiervan op sigaren. In de couranten was bekend gemaakt dat de Handelsafdeeling der Holl. Spoor was verplaatst naar de Keizersgracht. 't Is een groot gebouw, een van die ouderwetsche koopmanshuizen zooals er zoovelen op de Keizersgracht staan met een groot wapen in den gevel. Naar de eischen des tijds werd het ingericht, centrale verwarming, electricisch licht. In de benedenverdieping is de ontvang-

kamer en de rijk met goud versierde conferentiezaal. Op de 1e étage is de Hollandsche en Duitsche afdeeling en op de 2e étage de Fransche. Voor heeft men uitzicht op de Keizersgracht, achter op tuinen en op het paleis - zooals de Hr. Stork zegt - van Professor Pel. 't Zal wel weer spoedig gewend zijn. Mijn morgenwandeling gaat nu geregeld door de Kalverstraat naar den Dam, dan de Paleisstraat en vervolgens over de deftige Keizersgracht. 'k Had het vroeger niet kunnen droomen, nog eens in een van die groote huizen der vroegere schatrijke Amsterdammers te komen te zitten. - - -

(uit een brief van 30 maart 1908) ... Jacob is zeker gelijk zijn plan was Zaterdagmiddag in de stad gekomen, in Mille Colonne afgestapt en Zondagmorgendoorgereisd naar de Zaan.

Bij nader inzien vond ik het beter mijn bezoek aan Zaandijk nog een veertien dagen uit te stellen.

Alsof ik nog niet genoeg genoten had deze winter kreeg ik gisteren om de Kroon op 't werk te zetten een invitatie tot bijwoning van de uitvoering der Oratorium Vereeniging die Woensdagavond in het Concertgebouw gegeven wordt. Het muziekstuk dat het programma vermeldt heet 'Die Jahreszeiten'. Achtereenvolgens zullen de verschillende gemoedsstemmingen die de wisseling der jaargetijden bij elk mensch opwekken in muziek worden weergegeven: o.a. komt er in voor een Lentelied, een zang waarmede een naderend onweder na zwoele zomerdag wordt weergegeven, verder een Landlied en een Herfstlied en wat 't belangrijkste moet zijn: de zang van het binnenhalen der wijnoogst waarin het beroemde 'Wijnkoor' voorkomt dat zoo begeesterend moet zijn dat het voor onze koude Hollanders wel wat 'al te ' is, zooals in het programma staat. Een avond van hoog muziekkunstgenot staat mij dus te wachten.

Misschien zult U wel eens denken, en niet ten onrechte, wat heb ik nu aan al dat geschrijf over die genietingen, doch U zult ook begrijpen dat 't iets menschelijks is zijn geluk aan een ander mede te deelen.

Vanmorgen ben ik naar de Vrije Gemeente geweest waar als spreker Ds v. Loenen Martinet optrad met als onderwerp 'Berouw'. Er was veel belangstelling, als U nagaat dat de bovengallerijen die geheel bezet waren alleen toegankelijk zijn tegen f 0,10 entree, blijkt het wel dat men nog geld voor goede redevoeringen over heeft ...

(brief van 24 mei 1908)

... Nog enkele dagen en ik sta aan de vooravond van mijn voorgenomen reis naar Engeland. De noodige voorbereidselen worden en zijn reeds gedeeltelijk genomen. Van oom Ko ontving ik de Baedeker benevens adressen van de Nederlandsche Vereeniging te Londen, van een kennis een hollandsche reisgids van de wereldstad. De heer Stork verstrekt welwillend alle inlichtingen en zal mij het Hôtel opgeven waar hij, te Londen zijnde, logeert.

Het gezelschap bestaat uit 4 personen, 3 mijner collega's, waaronder de zoon van Ds. Winkel uit Sloterdijk en Uw zoon. Dinsdag zullen telegrafisch van hier uit hutte 1e klasse worden besproken van de Harwichboot die Woensdagnacht overvaart naar Engeland. Woensdagavond a.s. 8 uur hopen we aan het Centraalstation alhier samen te komen en dan per Express-trein naar Hoek van Holland te reizen waar wij circa 11 uur zullen scheep gaan naar Harwich. Donderdagmorgen te ongeveer 7 uur moeten we daar aankomen en worden dan door de Engelsche Noord-Express van de Great Eastern Railway in snelle vaart naar London Liverpoolstreetstation vervoerd.

Door één van het gezelschap is een gedeeltelijke reisbeschrijving gemaakt; hieruit en van spreken met anderen bemerk ik wel dat ik reusachtige en vreemde dingen zal zien en in korten tijd veel kan leeren en zal ondervinden. D.a. worden bezocht de groote Staatsgevangenis 'de Tower', de St. Paulskerk, het kristallen Paleis, Hyde Park, waarschijnlijk ga ik Vrijdagavond naar het beroemde Alhambra Theatre en ga Zaterdagmorgen op mijn gemak naar de reusachtigste groentenmarkt ter wereld.

... Zooals altijd bij eene belangrijke reis zie ik vooraf even tegen de bezwaren op, vooral nu het mijn eerste zeereis betreft, 't is alles weer zoo vreemd; ik twijfel echter geen oogenblik of alles zal overwonnen worden.

Met dankbaarheid denk ik dezer dagen aan U Moe, die mij in mijne moeilijke jaren zoo vaak een hart onder den riem gestoken en tot volhouden aangezet hebt ...; als U ooit den moed mocht verliezen denk dan aan mij ...

(brief van 28 mei 1908 uit Londen, Bueckers Hotel, Finsbury Square & Christopher Str.)

... Reeds schreef ik U brieven en ansichten uit België, Duitschland, Zwitserland en Italië, thans mag mij het geluk te

beurt vallen U ook uit Engeland wat te vertellen.

Een wonderlijke dag heb ik met recht hier doorgebracht.

De overtocht naar Harwich deden we met de magnifique steamer 'Amsterdam', een gelijke boot als waarvan ik U een ansicht zond.

Met z'n vieren hadden we één groote hut, alleraangenaamst hebben we daar geslaperd, van zeeziekte bij geen van allen een spoor, enfin we waren allen 'getrainde voyageurs'. Om 5 uur zijn we opgestaan, 't was prachtig stil weer en de zon kwam juist op. Toen ik op dat oogenblik op het prachtige dek over de enorme watervlakte zag en met onze zoekijker aan de horizon eenige Engelsche torpedobootten waarnam en de heerlijke frische zeelucht inademde ondervond ik een indruk om mijn leven nooit en nimmer te vergeten. Nooit tevoren voelde ik mij zoo plotseling krachtig. Direct dacht ik aan U en zijne aardige laatste brief waarin hij mij nog 'Giuseppe' noemde. 'k Wou dat ik op dat moment de kracht had gehad om hem te doen doorleven wat ik ondervond.

Voor jou Jaap is dit 'je reis' als je voorop de brug staat en je zwarte haren op je kop door de zeewind opvliegen zal je met mij zeggen, nog nooit zoo sterk je leven bewust te zijn geweest. Een reis naar Basel is heel aardig voor een lief kind met een kinderen wagen doch een zeereis is eerst mannenwerk.

Aan jou, zus, dacht ik het laatst en wel naar aanleiding van je ondeugend zinnetje op welke Miss ik verliefd zou worden.

'k Was vanmiddag in Hyde Park toen we met eenige alleraardigste 'Missjes' in kennis kwamen, vriendelijke lieve gezichten die ons genot nog wenschten te verhoogden. Nu, je kent je broer nietwaar, een gentleman laat zich niet smeecken...

... Thans in 't kort iets van Londen, dit zal de eenige brief zijn die ik schrijf, over de andere dagen schrijf ik dus vanuit Amsterdam. Een verbazende drukte als hier zag ik nooit. Soms moet je eenige minuten wachten tot de agenten de stroom rijtuigen enz. doen stilhouden. Den geheelen dag hebben we bij prachtig weer door Londen getramd en geloopt. Bezocht werd de St. Paulskerk waar juist dienst was, de London Bridge en de Tower benevens het Parlementsgebouw. Een beschrijving van de reusachtigheid van alles kan ik niet geven, misschien mondeling. A schreef waarheid wat ook mijn vriend Winkel beaamde: Amsterdam zinkt totaal voor je in 't niet.

(wordt voortgezet)

Aanvullingen op de genealogische Staat van Jacob Vis en zijn nageslacht.

- CIdabaab Paula Eveline van der Velde is geboren Dordrecht 8 april 1983 (en niet 9 april 1983, zoals abusievelijk in Mededelingen nr. 11 is vermeld).
- CIdhce Het huwelijk van Lambertus Gerbrand Vis, thans inspecteur Ned. Cred. Verz. Mij. is ontbonden 4 april 1979. Hij trouwt 2e Nunspeet 29 Oktober 1982 Henny van 't Veld, geb. Nijkerk 14 mei 1947, dr. van Gerrit Willem en Grietje van Dijkhuizen. Uit dit 2e huwelijk:
- CIdbced Gerbrand Willem Roderick Vis, geb. Nunspeet 25 augustus 1983.
- CIVddca Jan Jacob Pieter Jonker, geb. Bussum 31 oktober 1928, arts, tr. Amsterdam 22 december 1954 Maria Cornelia van Oijen, geb. Amsterdam 6 november 1926. Uit dit huwelijk:
- CIVddcaa Linda Louise Jonker, geb. Bussum 31 december 1955, bankemployé.
- CIVddcab Katinka Henriëtte Jonker, geb. Amsterdam 10 mei 1957, doktersassistente.
- CIVddcb Gerardina Celia Johanna Jonker, geb. Bussum 6 juli 1931, tr. Bussum 12 april 1960 Georg Johannes Schmidt, geb. Amsterdam 4 december 1936, echtsch. 22 mei 1969. Kinderen uit dit huwelijk:
- CIVddcba Rudolf Andre Schmidt, geb. Amsterdam 19 maart 1961, electronicus;
- CIVddccb Perla Rosita Schmidt, geb. Amsterdam 14 augustus 1964;
- CIVddebc Josina Amara Schmidt, geb. Purmerend 12 november 1967.
- CIVddcc Martina Magdalena Jonker, geb. Bussum 15 april 1936, secretaresse, tr. Bussum 5 juni 1957 Elibert Eddo Greebe, geb. Zaandam 1 mei 1935, zn. van Jan Jacob Arnold Frans en Anna Greta Jensema, st. Amsterdam 4 januari 1983. Echtsch. uitgespr. 16 september 1976. Uit dit huwelijk 2 kinderen:
- CIVddcca Catherina Magdalena Greebe, geb. Bussum 14 november 1957;
- CIVddccb Anne-Lot Greebe, geb. Breukelen 25 augustus 1970, st. Breukelen 27 April 1974.
- CVIaccad Edo Jan Roald Ingenegeren, geb. Zeist 29 maart 1958 tr. Voorschoten 14 april 1984 Dirkje Magdalena Roesveld.

Gegevens van de familie H e y m e V i s

Mr. Maarten J. Vis Az. tr. Wassenaar 10 mei 1984 Marie Christine A. Plantenga.

- - - - -